

*Insula.
Situs.*

Soli fertilitas.

*Imperium majo-
rum.*

R*ugia* Insula est Maris Baltici sive Suevici, quod Germanis *Oost-zee*, quod Oceano versus Ortum sit, vocant. Hæc a Bortholibico Daniam respicit, cuius Insula cretacea Mona in Hiddenseha est conspicua: Qua Occidens & Meridies Urbibus Pomeraniæ Bardo, Stralesudio, Gryphiswaldo & VVolgasto pre- tenditur. Olim multo major fuit, quippe cui Insula Ruden adeo conjuncta fuerit, ut ab illa exigua dumtaxat fossa, quam aliquis mediocri hastæ innixus saltu superare poterat, fuerit diremptra. Verum anno c10cccix vi procellosæ tempestatis, Tempia, Turres & Domos passim sternentis tanto spatio haustum decrevit, quantum jam inter Rugiam & Ruden conspicitur, quod sesquimilliare excedit, tantæque profunditatis est, ut etiam grandiores naves onustas libere transmittat, jamque Novus Traiectus dicatur. Insula autem undique Mari cincta septem milliaria Germanica communia tam in longitudine quam in latitudine patet. Ambitus eius si exacte rotundus esset, ex Mathematicorum regula esset xx1 Milliarium. Iam vero ambitus ille non solum multis Insulis & Peninsulis majoribus & minoribus distinguitur: verum etiam tot Sinibus ac Divertigiis Maris ad medias Insulæ partes penetrantibus, ut si quis omnium Insularum, Isthmorum, Peninsularum, Sinuû, Diverticulorum & Anfractuum littora curiosus legere & notare velit, huius Insulæ circuitum non multo minorem fore, quàm lxx Milliarium sit deprehensurus. Insula porro Frumenti longe feracissima est, & velut Horreum vicinæ Urbis Stralesundij, quemadmodum Sicilia olim Populi Romani, teste Strabone. Animalium hic mediocri, Equorum, Boum, Ovium: Anserum vero inusitata copia, ut & magnitudo. Lupos non habet hæc Insula, neque Mures grandiores quos Glires vocant, quamvis in Peninsula VVitrovia non ita pridem apparere ceperint, quos ex navibus ibi stationem habentibus, vel etiam naufragio ad eius littora allisis eo penetrasse vehemens suspicio est. Incolæ huius Insulæ *Rugij* quorum nomen ipsa Insula, & in Livonia Rigenfis Vrbs ad Rubonem fluvium, quem Dunam hodie Incolæ vocant, conservarunt. Potentem enim & amplam fuisse gentem docet expeditio Odoacri in Italiam qui totam pervastavit. Habitarunt autem Rugij partim in Insulis Maris Arctoi, partim in maritimis ulterioris Pomeraniæ & Livoniæ circa Sinum Venedicum. Inter illos vero Rugiæ Principes, quorum Historiarum Monumenta meminerunt, primus est Crito Rugiæ Princeps potentissimus. Vixit hic tempore Swantidori Ducis Pomeraniæ, cuius Filiam Slavinā uxorem duxit, circa annū Christi c10cc. Hunc Critonem perhibent fuisse etiam Holsatiæ & Dithmarsie Principem, ac Lubecam fundasse. Huic, cum in quodā convivio bene potus ex humiliori domus janda inclinata cervice prodiret, a Dano quodā insidias ipsi struente, caput securi relectum fuit. Quo mortuo Pater eius *Ratze* superstes Principatum Rugiæ occupavit, anno c10cvi. Quæ posterius eius continua serie tenuerunt usque ad VVartislaū, in quo anno c10cccxxv Stirps Principum